

EEN moeder-dochterboek, alvast moeder Kolet Janssen deed het al eerder. Eerder dit jaar verscheen *Ik smelt... Het lekkerste boek over chocolade*. „Ik hou van chocolade en mijn dochter Sara ook. Voor ons beiden voldoende om er samen een boek over te schrijven”, lacht Kolet Janssen. „Met Sara's tweelingzus Rebekka heb ik nu een boek geschreven over een andere soort troost, al helpt ook chocolade af en toe bij het afscheid nemen.”

„We wilden eigenlijk een kinderboek over engeltjes schrijven, maar de uitgever zag dat niet zo zitten”, neemt Rebekka Jonkers over. „Hij stelde voor iets te schrijven over de dood. Voor ons pasten engelen daar ook in, en we haptten toe.”

Kolet Janssen weet uit haar onderwijsloopbaan dat dit gewichtig thema ook bij kinderen moeilijk bespreekbaar is. „En toch is er zelfs in de basisschool in elke klas een kind te vinden dat afscheid moest nemen van iets of iemand dierbaar. En dan heb ik het niet over een dode goudvis. Kinderen hebben meer verlieservaringen dan we wel vermoeden. Een vakantie vriend die ze nooit meer terugzien, de dood van oma of opa, scheidende ouders... Het doet telkens verdriet opdruiken in hun leven. Die gevoelens krijgen ze moeilijk onder woorden, maar ze willen ze graag kwijt. Dat merk ik als je hen daartoe de kans biedt.”

Computerspelletjes

„Jeder kind kan zich wel in een of andere getuigenis uit dit boek herkennen”, vult dochter Rebekka aan. „We proberen duidelijke antwoorden te geven op vragen die leven bij kinderen, dingen zoals: 'Hoe zorgen we voor overleden mensen?' of 'Waarom kan geluk opeens ophouden?' Allereerst is *Het Boek van de Troost* bedoeld voor kinderen vanaf tien, maar het reikt een taal aan die het mogelijk maakt om er met iedereen over te praten.”

Een salontafelboek, meent Kolet Janssen, maar dan niet als statussymbool zoals *Van Dale* dit woord verklaart. „Dit boek brengt het thema in de huiskamer. Licht het op de salontafel, dan mag je het even in de hand nemen. Wie weet volgt er wel een gesprek met huisgenoten of toevallige bezoekers. Grootouders zullen het boek misschien kopen voor de kleinkinderen, maar ook voor hen staan er verhelderende dingen in.” Kinderen gebruiken echt wel eigentijdse beelden voor wat komt na de dood, stelden moeder en dochter vast. Zo schreef een elfjarig meisje dat ze na de dood denkt een engeltje te worden en dat twee oudere engeltjes haar naar de hemelpoort zullen begeleiden. „Aldaar aangekomen, moet je je gegevens ingeven in een computer, ook vermelden wie van je familie of vrienden reeds overleden is. Je ontvangt dan een lidmaatschapskaart en de hemelpoort gaat open. Je overleden vrienden en familie gaan dan met je mee rijstap eten met gouden lepeltjes en de hele dag spelen.”

Moeder en dochter geven kinderen de kans gevoelens met de juiste woorden ter sprake te brengen. © Hugo Maris

Graag wat meer geluk

Tom Heylen

Het is bepaald niet gewoontjes dat moeder en dochter samen in de pen kruipen, en dan nog over een niet-alledaags thema. Samen met vele kinderen en enkele deskundigen maken ze verdriet en geluk bespreekbaar. Hun boek van troost gaat dus niet enkel over afscheid nemen bij overlijden. Zelfs het terneergedrukte gevoel na een verloren voetbalmatch of de machteloosheid bij een zieke papa komen aan bod.

Een authentieke ontmoeting tussen afscheid en leven

Rebekka vervolgt: „Er zijn ook kinderen die het leven na de dood indelen in *levels* zoals in computerspeltjes. Het niveau hangt dan af van de geleverde prestaties op aarde.”

Ook geloof kreeg zijn plaats in *Het Boek van de Troost*. „Het kwam spontaan aan bod. In onze gesprekken met een begrafenisondernehmer of een ziekenhuis-pastor kwam dit aspect er gewoon bij”, vertelt Kolet Janssen. „Afscheid nemen in de christelijke traditie hebben we wat meer uitgewerkt, maar ook hoe moslims de dood ervaren wordt aangehaald. Zelfs wat reïncarnatie in de hindoeïstische en boeddhistische traditie betekent, leggen we kort uit en linken we aan de manier waarop er hier bij ons over wordt gepraat. Het was echter niet onze bedoeling een soort inventaris op te maken. Ons uitgangspunt

was in te spelen op dingen waarmee kinderen hier in aanraking komen en dit in een begrijpelijke taal uit de doeken doen, aangevuld met getuigenissen van leeftijdsgenoten.” Samen een boek schrijven was zowel voor moeder als dochter een frisse ervaring. „Mijn moeder heeft al langer ervaring als schrijfster. Dat maakte het me wat makkelijker. We hebben wel samen heel wat deadlines afgesproken om het boek tijdig aan de uitgever te kunnen bezorgen. Samen op interview bleek achteraf aangenaam. Vele beklijvende getuigenissen konden we even laten rusten en er dan weer samen over napraten. Ook het opschrijven tijdens de gesprekken is een stuk eenvoudiger als je met twee bent”, somt Rebekka haar ervaringen op.

En moeder bevestigt: „Het is een andere manier dan als moeder en

dochter onder hetzelfde dak te leven. De afspraken lukten prima en we zijn beiden tevreden over het resultaat. Het was ook een groot voordeel om met twee een selectie te maken uit de talrijke getuigenissen die we verzamelden. We konden ze onmogelijk allemaal opnemen, dan zou het boek vijf maal dikker zijn.”

„Ook over het uitzicht moesten we het eens worden, want met de prachtige tekeningen van de hand van Merel Eyckerman, de streepjes poëzie die we er bij wilden en de verduidelijkingen ter zijde werd het een heuse puzzel om van het boek nog iets moois én bruikbaar te maken.” Inderdaad, dit boek bevat een schat aan informatie om te troosten en verdriet te begrijpen. En krijgt u er niet genoeg van, dan vindt u achteraan nog drie bladzijden met variaties op hetzelfde thema.

Kolet Janssen & Rebekka Jonkers, *Het Boek van de Troost. Met kinderen denken over afscheid en verlies, leven en geluk*, Davidsfonds/Infodok, Leuven, 2007, 120 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 5908 238 0.

Advertentie

GOEDKOOPST in zijn assortiment

Sinaasappel-limonade met vruchtvrles
Boxer 1,5 L

€ 0,68
€ 0,45/L

In dit assortiment
GOEDKOOPST
Per liter

colruyt
laagste prijzen